

Corona Actualiteiten Rapportage #10 | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ CTC VWS (Coördinatie Team Covid19), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZICN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Datum	17 november 2020, tot 16:32 uur
Nummer	10
Planning	Dinsdag
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren. Feiten <u>Update cijfers 17/11</u> - Het aantal nieuwe positief geteste personen is op 17 november: 4320, 553 minder dan gisteren - Het aantal nieuwe besmettingen neemt sinds ongeveer twee weken in het algemeen af. De afgelopen week lijkt deze "krimp" in het aantal nieuwe besmettingen te stagneren (blijft hangen op plateau rond de 5000). - De stijging van het aantal nieuwe besmettingen is in alle regio's afgenomen, maar er zijn veel verschillen tussen regio's en in een aantal lijkt de afname te stagneren. - Het aantal afgenomen testen daalt daarbij. Maar het percentage positieve testen daalt ook. Het percentage positieve testen is 14% bij 23.000 testen (17/11). Dit percentage lijkt te stagneren (vorige week was het 14.5%). - Er worden echter ook -steeds vaker- tests afgenomen door particuliere organisaties en door individuen. Die testen voldoen niet altijd aan de normen van het RIVM of worden niet altijd bij de GGD gemeld. Dit kan enige vertekening geven. Maar het beeld lijkt toch wel positief. - De 5 veiligheidsregio's met de meeste positief geteste personen per 100.000 inwoners op 17 november: Twente, Flevoland, Midden- en West-Brabant, Brabant-Zuidoost en Rotterdam-Rijnmond.	

- Landelijk zitten we ruim boven de signaalwaarde voor inschalingsniveau 'ernstig' (150) over de afgelopen week. We zitten op gemiddeld 218,0 positief geteste mensen per 100.000 inwoners over de afgelopen week.
- In alle regio's wordt risicogericht BCO uitgevoerd.
- Het Reproductie getal: 0,89.
- Het aantal besmettelijke personen is afgenomen, maar nog hoog (waarschijnlijk 117.905). Dat betekent dat als het aantal contactmomenten weer snel toeneemt, het virus makkelijk weer op kan laaien.

Ziekenhuiscijfers

- Het totaal aantal opgenomen COVID-patiënten bedraagt 2146, 16 minder dan de vorige dag. Daarvan liggen er 1570 buiten de Intensive Care, 13 meer dan gisteren.
- Op de IC liggen 576 COVID-patiënten, 3 meer dan de dag ervoor. Er liggen daarnaast 473 non-COVID-patiënten op de IC, 10 meer dan gisteren.
- De totale IC-bezetting bedraagt daarmee 1049, 13 meer dan de vorige dag.
- Het aantal nieuwe COVID-opnames bedraagt 256 in de kliniek en 38 op de IC.
- In de afgelopen 24 uur zijn er 19 patiënten verplaatst tussen de regio's, waarvan 4 IC-patiënten.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Thema maximaal controleren

Gedragsunit RIVM (d.d. 12 nov)

Highlights onderzoeksresultaten periode 25 september – 11 november 2020

- Mensen maken zich meer zorgen over het coronavirus en mentale klachten nemen weer toe sinds de zomer. Uit interviews komt het beeld dat mensen denken dat er een lastige (winter)periode aankomt. Ze denken er al over na hoe de feestdagen ingevuld gaan worden.
- Het draagvlak voor testen bij klachten is licht afgenomen, maar het percentage mensen dat zich laat testen met nieuwe klachten (die ze niet herkennen van een bestaande aandoening), is gelijk gebleven met de vorige onderzoeksrunde, 42%.
- De gehele quarantaine- of isolatieperiode thuisblijven blijkt lastig voor veel mensen, met name als 1) zij niet goed geïnformeerd zijn over de regels die in hun situatie van toepassing zijn, 2) het voordeel van de quarantaine of isolatie niet evident is voor mensen en de nadelen zwaar wegen en 3) thuisblijven als lastig of onmogelijk wordt ervaren.
- Zonder hulp is het voor mensen heel lastig om de quarantaine/isolatie volledig na te leven. Suggesties voor beleid zijn daarom gericht op 'Quarantaine/Isolatie: Alleen Samen'. Daarbij gaat het om aanbevelingen voor communicatie, voorzieningen (context) en handhaving (controle).

Testen en traceren

- Asymptotisch testen: Per 1 december wordt risicogericht testen van mensen zonder klachten mogelijk gemaakt. Iedereen die als nauw contact naar voren komt uit het BCO en uit de CoronaMelder kan zich laten testen op de 5e dag na dat contact met een positief getest persoon is geweest.
- Werkgeversteststraten: Om werkgevers verder te helpen met testen wordt er in samenwerking met EZK en VNO NCW ook gewerkt aan een 'toolkit'. De toolkit bevat werkinstructies, lay-out van analyseruimtes, medisch-inhoudelijke richtlijnen en persoonlijke beschermingsmiddelen om in de praktijk te kunnen testen.

- Uitbreiding labcapaciteit: vanaf december wordt een PCR-robot geïnstalleerd en beproefd met monsters van het RIVM en een GGD-straat. In de loop van januari komt deze robot beschikbaar voor het produceren van 10.000 tot 20.000 PCR-tests per etmaal.
- GGD'en hebben een efficiëncyslag van 25% gemaakt waardoor meer BCO uitgevoerd kunnen worden. Met de capaciteit half december op volle sterkte van 6.870 fte, kunnen GGD'en 3.400 volledig BCO uitvoeren (dit was 2720 volledig BCO) en 8.250 risicogestuurd BCO (dit was 6.600).

Publieke Gezondheid:

Nertsen

- Het Outbreak Management Team Zoönosen (OMT-Z) heeft een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd naar aanleiding van de ontwikkelingen in Denemarken in verband met mogelijke risico's van de SARS-COV-2 in de nertsenhoudery.
- Het OMT-Z geeft aan dat in Nederland ook mutaties van Sars-CoV-2 zijn aangetroffen, maar dat de specifieke 'variant 5' uit Denemarken in Nederland niet is aangetroffen.
- Het is nog onvoldoende bewijs of deze variant van het virus gevolgen heeft voor de interactie tussen het virus en mensen, bijvoorbeeld dat het vaccin minder werkzaam zou zijn.
- OMT-Z is, in aansluiting op de WHO, van mening dat er op dit moment te weinig argumenten zijn om maatregelen voor reizigers van en naar Denemarken te treffen.
- Geconcludeerd wordt dat de Nederlandse situatie voor de volksgezondheid niet is veranderd naar aanleiding van de toestand in Denemarken. Het OMT-Z advies blijft om de nertsensector zo spoedig mogelijk te beëindigen door alle dieren in de pelsperiode (nu tot medio december) te laten doden.
- Deze week zendt het kabinet de wetswijziging met het verbod op het houden van nertsen (de stoppersregeling) naar de Tweede Kamer, daarmee komt er duidelijkheid.
- Wanneer de stoppersregeling wordt aangenomen, treedt deze naar verwachting begin 2021 of zoveel eerder als mogelijk in werking. Dertien dagen nadat de wet in werking treedt mogen er geen nertsen meer aanwezig zijn op bedrijven in Nederland.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

Langdurige Zorg

- Het aantal nieuwe besmettingen in de verpleeghuiszorg, gehandicaptenzorg en bij ouderen thuis (70plus) neemt, evenals de landelijke trend, sinds drie weken af.
- Het aantal locaties met minimaal 1 bevestigde COVID-besmetting in de afgelopen 28 dagen is 828.

IGJ:

- Beeld (snel)testen: in het contact met de Nederlandse vereniging van artsen voor verstandelijk gehandicapten (NVAVG) hoort IGJ dat er in de GZ-sector twijfels zijn bij de betrouwbaarheid van de sneltesten. Dat zorgt ervoor dat sommige zorgaanbieders terughoudend zijn om deze testen in te zetten.
- Beeld continuïteit van zorg: uit alle sectoren hoort de IGJ dat zorgaanbieders en jeugdhulpgezondheidszorgaanbieders zich inspannen om de continuïteit van zorg door te laten gaan. Vooral nog doen zich hier nu geen problemen voor. Wel zijn er bijvoorbeeld in de jeugdgezondheidszorg minder contactmomenten.
- Medewerkers zwaar belast: vanuit de GZ-sector hoort IGJ signalen dat de rek bij zorgverleners er langzaam wel uit is. Dit geldt ook bij de cliënten en hun familie en leidt soms tot frustratie, boosheid en agressie, ook richting zorgverleners.

- Neveneffecten Covid-crisis: IGJ heeft van meerdere aanbieders (o.a. Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en jeugdhulp) het beeld dat de casuïstiek complexer is geworden sinds de crisis. Er zijn signalen dat meer Covid-gerelateerde psychische problematiek ontstaat (zoals angststoornissen etc.). Corona heeft niet alleen somatische restverschijnselen; er is een groeiende groep met psychische problemen die corona heeft meegemaakt. Tegelijkertijd wijst een inventarisatie voor het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) hier vooralsnog niet op. Mensen met ernstige psychiatrische klachten hebben veel last (gehad) van het wegvallen van begeleiding/dagopvang. Hierdoor zijn meer crises ontstaan.

Thema Caribisch Nederland

Zorg en Jeugd Caribisch Nederland

- Aantal positief geteste mensen totaal: Curaçao 1374 (+34), Aruba 4668 (+6), Sint Maarten 939 (+6), Bonaire 138, St. Eustatius (14), Saba (5) (17/11).
- Op Curaçao zijn veel nieuwe casussen gemeld de afgelopen dagen (dagelijks tussen 33 en 46 nieuwe gevallen, afgelopen 4 dagen). Uit het BCO blijkt dat ongeveer de helft van de nieuwe casussen gemeld op 14 en 15 november, contacten zijn van eerdere geïdentificeerde casussen.
- Op Curaçao is het aantal ziekenhuis opnames met 9 gestegen; op Aruba met 10; op St. Maarten met 7.

Internationaal

- Wereldwijd blijft het aantal COVID-19 patiënten toenemen (cijfers ECDC): (17/11)
 - Totaal aantal gevallen: 55.154.651 cases
 - Totaal aantal sterfgevallen: 1.328.537 cases
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen; wel lijkt de (tweede) piek voorbij in veel Europese landen:
 - Totaal aantal gevallen: 10.908.028 cases
 - Totaal aantal sterfgevallen: 270.664 cases

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- In de publiekscampagne 'Alleen samen krijgen we corona onder controle' wordt de urgentie van het gezamenlijk bestrijden van het coronavirus en de verschillende handelingsperspectieven onder de aandacht gebracht. Inmiddels zijn er deelcampagnes op het gebied van geestelijke gezondheid en verkeer. Veel informatie wordt gedeeld via factsheets en infographics. Deze worden ook (in aangepaste vorm) gedeeld op social media.
- Heel veel publieksinformatie is beschikbaar op www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Hier komt vanuit de één-overheidsgedachte informatie interdepartementaal bij elkaar met doelgroepgerichte communicatie. Hier staat ook (een link naar) veel informatie voor speciale doelgroepen zoals laaggeletterden, doven en slechthorenden, anderstaligen, mensen met een verstandelijke beperking, enzovoort.

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is afgeschaald

Het DCC – VWS is afgeschaald. Vanaf 14 september is de nieuwe programmadirectie COVID-19 (PDC-19) bij VWS van start gegaan. U zult van de nieuwe programmadirectie COVID-19 nog steeds de sitrap en omgevingsanalyse ontvangen. De sitraps krijgen wel een nieuwe naam: COVID-19 Actualiteiten Rapportage (CAR). Aanmelden en afmelden voor de rapportage kan via s.1.2@minvws.nl.

NCC

NCC is afgeschaald

NKC

NKC is opgeschaald

Deze week

BTC-19 (Beleidsteam COVID19) overleg op dinsdag en donderdag

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels